

Recensie: Passing the Bechdel Test ★★*1/2

deSingel Antwerpen
zondag 3 februari 2019

foto © Clara Hermans

Recensie:

Oersaai, veel te lang, een overdaad aan info, een bijeengeharkte voorstelling op basis van bestaand materiaal, â€ het zijn maar enkele zaken die spontaan in ons opkomen wanneer we een erg zwak Passing the Bechdel Test van Jan Martens beschrijven. In Passing the Bechdel Test mag ie dan wel 13 meisjes op de scène hebben die het niet alleen over mannen hebben, en zo moeiteloos slagen voor deze test waarnaar de titel verwijst die gemaakt is voor producties om te checken of ze niet discriminerend/seksistisch werken voor vrouwen, een test die trouwens erg relatief is vermits er soms in een productie geen vrouwenrol kan zijn denken we maar aan de films 'Bohemian Rhapsody' (over Queen), 'Green Book' (over twee mannen on the road), 'Christopher Robin' (over Pooh en zijn vriendje) en 'Love, Simon' (over homoseksualiteit), â€ Het zijn enkele recente films die de test niet doorstaan. Maar discrimineren ze daarom vrouwen of zijn ze seksistisch? Dat is toch erg kort door de bocht. Feit is dat Passing the Bechdel Test, niet slaagt in onze test. Daarvoor is de spanningsboog van de voorstelling veel te slap, voelt het geheel als een aaneenrijging van losse scènes aan en verliest Martens focus. Op den duur gaat het over van alles en nog wat, over tot een minderheid behoren tout court, over bevallen (wat nog de meest grappige scènes van al oplevert trouwens met tekstfragmenten van Maggie Nelson en Vita Sackville-West), en over literaire kritiek.

Zo'n vijftal keer keken we op onze klok tijdens deze voorstelling. Het moet van 'Truth or dare' in hetPaleis geleden zijn dat we nog zo fel worstelden met de te lange duur van een productie en eigenlijk de zaak voortijdig wilden verlaten. Maar dat kan je gewoon niet maken als recensent.

Openen doet Passing the Bechdel Test wanneer een voor een, een meisje opkomt, een zin tikt in een Worddocument, vervolgens een klapstoeltje neemt en dan plaatsneemt. Dat levert banale zaken op als 'Ik ga binnenkort naar een concert met Moira', 'Ik ga graag naar de IKEA', 'Ik heb vannacht met Isabel gelepeld', 'Mijn haar ligt illegaal slecht vandaag', en een lekker ironisch 'Ik ben aan het openbloeien' waarna een Youtubeclip van Lesley Gores 'You don't own me' uit 1963 getoond wordt en meteen â€ omdat de tieners zelf een deel van de technische kant van de voorstelling voor hun rekening nemen - Â alvast een Netflixcommercial volgt. Zuchtâ€

Vervolgens spreekt iedereen een quote uit, die al dan niet fictief is. 'Ik ben mijn eerste kus vergeten', 'Ik had een relatie met mijn leerkracht aardrijkskunde. Dat is niet goed afgelopen.' en 'Ik ben zwanger. Ik ben uitgerekend op dezelfde dag als mijn kat' zijn er een paar die het langst blijven hangen. Nadien stelt een meisje: 'lesbiennes die seks hebben met een dildo daar begrijp ik niets van, zegt mijn vader' waarbij ze meegeeft dat lesbisch zijn geen synoniem is voor een penis benijden of haten. Nochtans zal niet veel later, na anderhalf uur om precies te zijn een meisje door de bocht gaan wanneer ze stelt dat er na de voorstelling tekstbrochures zijn met meer toelichting over het gebruikte bronnenmateriaal. En die is ook voor mannen beschikbaar.' Kijk op zo'n moment dreigt een boodschap rond feminisme en seksisme om te slaan in de andere en verkeerde richting (die van mannenhaat). Een evenwichtsoefening waar behoorlijk wat vrouwen het trouwens in het huidige gender equality-debat knap lastig mee hebben. Andere quotes die langskomen zijn 'RIP beauty standards' en 'If you wanna be my lover, you gotta get my consent.'

Humor in deze Passing the Bechdel Test is veel te weinig aanwezig. Sterk is die weliswaar dan maar te schaars. Zoals in 'In de naam van de moeder en de dochter en de heilige kut' uit The Misandrists, een film van Bruce LaBruce. In deze voorstelling zien we een groep meisjes de rekening maken met de meeste religies, waaronder het Katholicisme, waartoe ze uitgesloten worden. Na quotes van onder andere Margaret Atwood, Charlotte Brönte, Rebecca Solnit, Connie Palmén, Marie Shear, Virginia Woolf en Ellen DeGeneres volgt steevast een 'A-woman' als antwoord op het té mannelijke 'Amen'. 'Veel vrouwen beschrijven het gevoel van een kind dat door hun vagina naar buiten komt als de grootste drol van hun leven draaien.' en 'Plotseling, de drang om te persen' van Maggie Nelson uit 'The Argonauts' is erg sterk net als 'Ik was bereid om te schreeuwen, maar baren bleek de stilste ervaring van mijn leven.' uit The Letters of Vita Sackville-West to Virginia Woolf van Vita Sackville-West, zijn met stip de strafste tekstfragmenten uit deze voorstelling. Maar uiteindelijk gaat het om een kind ter wereld zetten en kan je de vraag stellen wat zo'n tekstfragment doet in een voorstelling rond genderdiversiteit en gendergelijkheid. Kortom: wel vaker heb je het gevoel dat Martens en zijn actrices het oorspronkelijke pad verlaten zodat de voorstelling richtingloos wordt. Verder zit er ook een lezing in de voorstelling die Catherine Opie gaf als fotografe over haar eigen werk, waarbij ze haar vriendinnen met een snor portretteerde of zichzelf als haar alterego Bo. Ook haar Selfportrait/Cutting uit 1993 dat in het Guggenheim museum in NY hangt, wordt geprojecteerd. Een foto waarbij iemand met een scalpel het idealistische beeld van het ideale lesbo-koppeltje (erg girly girly en kinderlijk overigens) hand in hand met huisje en wolkje in de lucht in haar rug groef.

Halfweg Passing the Bechdel Test worden ook literaire critici door de mangel gehaald. Gesteld wordt dat zij bewust negatieve artikels schrijven om 1/ het publiek weg te houden van een artistiek product en 2/ de artiest in kwestie ervan te weerhouden om nog nieuw materiaal te maken. Dat is complete bullshit uiteraard. Alsof een publiek niet gevonden kan worden zonder (positieve) recensies. Kijk bijvoorbeeld naar de successen van de jongste FC De Kampioenenfilms. Zowat elke filmcriticus sabelde die neer. Dat weerhield de films er echter niet van om kassuccessen te worden.

Passing the Bechdel Test, waar bitter weinig dans in voorkomt en als er al bewogen in wordt is het wel erg banaal, kent een overdaad aan tekst, voelt erg drammerig aan en is dus erg vermoeiend om uit te zitten, ook al omdat de voorstelling te weinig afwisselt qua stijl. Ze weet daardoor de aandacht van het publiek nauwelijks te behouden, en we lijden finaal aan infobesitas. De vorm die Jan Martens kiest door dertien meisjes op een rijtje te zetten, op een stoel, of in een klasfotopose, in combinatie met het totale scènebeeld heeft iets van een afstudeerproject op school waardoor Passing the Bechdel Test uiteindelijk aanvoelt als een semi-professionele voorstelling waarbij enkel Renée De Coninck en Luna Glowacki iet of wat boven het maaiveld uitsteken. Maar dat kan de voorstelling niet redden die ver verwijderd ligt van het eenzame topniveau dat Jan Martens bereikte met onder andere het magistrale 'The dog days are over'.

< Bert Hertogs >

Credits:

Met: Isabel Braamkolk, Noor Caestecker, Anouk Claassen, Renée De Coninck, Luna Glowacki, Bente Govaerts, Noor Hollemeersch, Birgit Lesage, Marie Libens, Hannah Peiren, Celina Vercruyssen, Yanou Van Dessel, Mirren Vandenberk

Coproductie: tanzhaus nrw

Choreografie: Jan Martens

Artistieke assistentie: Kimmy Ligtoet

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd - kopij enkel bestemd voor persoonlijk gebruik
Herdistributie in eender welke vorm zonder voorafgaand schriftelijk akkoord van de auteur is verboden

This article and its picture is copyrighted - copy for personal use only

No (re)distribution in any way allowed without written permission of the author

Dramaturgie: Peter Anthonissen
Licht: Elke Verachtert
Productie: FABULEUSÂ GRIP vzw